

Kintzler Zoltán

Chronométre műóráás és ékszerész

Aradon, Andrásy-tér 20. sz.

GAZDAG RAKTÁRA:

schaffhauseni chronométer, schweizi és egyéb gyártmányu. a modern igényeknek megfelelő óráknak és izlésses, szolid elkészítésű ékszereknek.

Javításokat saját műhelyemben eszközölök.

Pontos és szolid kiszolgálás.

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HONISCH L. ISTVÁN.

ARAD, 1903. MÁJUS HÓ 31.

III. ÉVFOLYAM 10. SZÁM. ===

=== MEGJELNIK MINDEN

MÁSODIK VASÁRNAP. ===

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZÁM.

KIADÓHIVATAL: JÓZSEF FŐHERCZEG-ÚT 22.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor.

Egyes száma 40 fil.

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

Felelős szerkesztő: HONISCH L. ISTVÁN.

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZ.

KIADÓHIVATAL: ARAD, JÓSEF FERENCZEG-ÚT 22.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Egyes száma 40 fill.

KIRÁLYI DRÁMA.

Arad, június 14.

Külsőségekben halad az emberiség. A kor felvilágosodott szelleme átragyogja a társadalom minden rétegét. És mégis az emberi szív és lélek amikor az érdekek azt megkívánják, bestiálisabb tud lenni a jelenkorban, mint a milyen ezer év előtt volt.

Hiábavaló hát a szabadság, hiábavaló az államiság, hiába való a nemzeti vérből való király, hiába való a népek millióinak a művelődésre való hajlama, az ember ugyanaz marad, a mi az ó korban volt. Gyilkol, rabol, ha kell királyokat is el tesz láb alól. Rettenetes az állatias nép ítélete, ha azt a nyomor, a kétségbeesés, a politikai rendellenesség késztetí elő.

A szerb népet, katonaságot lealázó rendellenes királyi politika bujtotta fel arra a rettenetes gyilkosságra, amit az Obrenovics dinasztiaival véghez vittek. És borzalmas céljukat elérték. Hulla már a jó szívű és könnyen befolyásolható gyenge lelkű ifju szerb király, kinek életébe került a királyi korona viselése.

Talán a szerb nép nem is így kívánta az öketleigázó politikai rendellenesség problémáit megoldani. Hiszen számtalanszor bebizonyította, hogy a szerbek ifju királyukat rajongó szeretettel veszik körül. De a sors átka, ami az Obrenovics dinasztiaira már évtizedek óta nehezedik, utólérte — még atyja életében — az ifju sarjat is az által, hogy nem tudott érzelmein uralkodni. Beleesett abba a hálóba, a melyből a gyenge jellemeknek nincs kibontakozás. Sándor királynak sem volt lelki ereje ahhoz, hogy

szíve ellen tudjon cselekedni. Hitestársává tette azt a volt udvarhölgyet, aki állítólag Millánnak is bizalmas barátnője volt. Így aztán nem esoda ha beállt a reakció s a szerb nép intelligensebb eleme állást foglalt királya és királynéjával szemben.

Hiszen köztudomásu dolog, hogy nem Sándor király uralkodott, hanem Draga Masin, aki Szerbia belügyeibe mindent keresztül vitt a mit akart. Rokonait, hozzátartozóit magas polcra emelte, a mi által még több ellenséget szerzett magának.

Igy történt aztán, hogy a katonaság elégedetlen lett. A tisztikar zugalódott s majd összeesküdött uralkodója ellen.

Most már világosan láthatjuk, hogy a sabáci pucses sem volt valami éretlen politikai esiny. Biztos előjele volt az már annak a vér-füldőnek, a mi a szerencsétlen Obrenovics dinasztia drámájával végbefejezést nyert.

A sajnálkozás, a borzalom fogja el az ember lelkét ha elgondolja, hogy egy nemzet uralkodóját — a humanitás jelenkorában — a lázadó katonatisztek kegyetlenül meggyilkolják hitestársával együtt. És a hulláikat a királyi lakból az ablakon át a kertbe dobják, hogy onnét aztán akár egy akasztott ember holttestét, minden királyhoz méltó végtisztesség nélkül sirba tegyék.

Ez a vért fagyasztó valóság minket magyarokat a legközelebről érdekel, mert mi tőszomszédságban vagyunk azzal a nemzettel, melynek a magyar földön élő faj rokonaival egy levegőt szívunk századok óta. Mi magyarok mindég szinpatiaival néztük a szerb nem-

zet fejlődését. És sajnálkoztunk az ifju király eltévelyedésén, aki beteges és természetrendellenes szerelméért feláldozta királyi tekintélyét és népe szeretetét.

Kegyetlen csapása ez a sorsnak és végtelen szomorú dolog az, hogy a vén Európában ilyesmi megtörténhet. Mi magyarok ennek a rettenetes tragédiának a hatása alatt nem valami dicséretre méltó önérzettel, de elmondhatjuk, hogy mennyire távol állunk közel tőszomszédunk vérmérsékletétől. Mi, magyarok nem az ármányosság, nem a vér árán szerezzük meg ezer éves jogainkat, de se nem önérzetes jogos bátorsággal, hanem tunya lustasággal évtizedek, mondhatni századok alatt teszünk egy-egy olyan lépést, a mi csak megközelíti a szomszéd maroknyi nemzet függetlenségét és önállóságát.

Mi, sok milliónyi magyar nép hosszú századok óta tőrjük, hogy idegen kezek tartsák fejlődésünk gyepelőjét.

Vagy nem-e elég példa erre az, hogy egy esőppnyi nemzeti vívmányért féléves szóharcot kell kifejtteni az ellenzéknek parlamentben a nélkül, hogy a sivár kárhözatos kormány csak egy jottányit is engedne. Persze a szomszéd kis szerb nemzet ezt sokkal radikálisabban és rövidebben szokta elvégezni. Levágja testéről a fekélyt, bár ha fáj és borzalmas is az operáció: de hasznos.

Szó sincs róla, az arcába kergeti az embernek a vérét az a bestiális vérengzés ténye amit a szerb nép a saját vérbeli királyán elkövetett kárhözatos és örökre megbélyegző a szerb nemzetre. De menti őket az, hogy hazájukat mindenek felett szeretik. Függetlenek szabadok akarnak lenni a szó legteltesebb értelmében, minden uralkodói intrika, erőszak nélkül. Veszélyeztetve látták a trón tekintélyét. Tehát a vérbeli királyuk vérével — szerintük — tisztára mosták a koronán a trónon ejtett piszkos foltot. Porba hult a rossz, a gyenge lelkű ifju Sándor király. Tehát éljen a gyilkos, a bátor, a radikális szellemű Karagyorgyevics Péter, az újkirály. Ezt ordítja most minden szerb Belgrád utcáin. És mi magyarok hallgatagon fájó érzések között mély rezignációval de nagy titokban, hogy még a szívünk se érezze meg,

azt gondoljuk: de régen is volt az, mikor Buda alatt a befagyott duna jegén negyvenezer magyar harcos elkialtottta, hogy éljen a vérbeli Hunyadi Mátyás Magyarország királya . . .

Honisch L. István.

SZIVEM.

— Felolvasásra —

Irta: Nikelszky Géza.

Nem tudom, mások hogy vannak szívükkel,
Mert én e szükséges rossz balga nyűggel,
Saját szívemmel — sehog' sem vagyok!
Az önbírálat itt cserben hagyott,
Egy ismeretlen husdarab, mely eddig
Csak bosszuságot szerzett én nekem,
Mely mindenben csak ellenem törekszik
S melynek — rabjának lenni: végzetem.

Régóta tartozom e calomással,
Azért most némi lelki furdalással
Adom tudtára hiven mindazoknak,
Kik mostanig nem tartottak gonosznak:
Hogy én, míg a szívem kicserselem,
Voltaképp' őt magát nem ismerem!
Minden, mit róla vallok: föltevés,
Erénye, büne: köcetekzetés.
Mert egész lénye oly titokzatos,
Hogy semmiben sem vagyok bizonyos.
Mikor azt hiszem: most kiléphetem,
Ő csak játszik, kacerkodik celem.
Mig meglisztult érzéseit mutatja,
Utszéli szencsedélyek szürke rabja.
S mikor a bűn reá nehezedik,
Elöttem büszkén fölemelkedik.
De már a másik pillanatban
Ismét tünődhetem magamban:
Hová lett újra? merre jár?
A lelkem rája hol talál?
S aggódva, karjaim kitarva
Vakon vetem magam utána.

Nem épít ő légtérát fellegekbeül,
Nem kér az ilyen édes gyötrelombul:
Az álmokat nem tölthetem bele,
Buzog a vértől minden csöpp ere.
Mert tüntetőleg lent marad a földön,
Mig én idom a fellegekbe töltöm —
S ki tudja: hogy melyik az okosabb
Melyik igazabb, melyik hasznosabb!
Szívem-e? melynek minden dobbanása
Ehhez a földi élethez kötött?
Lelkem-e? melynek meddő szárnyalása
Tisztán föntart az emberek között? . . .

Elszámolok úgy néha önmagammal,
Hogy több az ördög bennem, mint az angyal,
Ennek az oka főleg úgy hiszem,
Még sem lehet más, mint csak a — szívem.
Mert míg a józanság felé törekszem,
Bolondos szívem egyre kikacag:
— Légy bár te ősz, agg: én meg nem öregszem,

SAISON.

A MEGADÓZTATOTT OXIGÉN.

Arad, június 15.

Kedves Honisch!

Valahányszor kezembe veszek egy hazai újságot, kedves Honisch, ilyenkor nyáron mindig azt a prédikációt olvasom, hogy oktalan és hazafiatlan nemzet vagyunk mi magyarok, mert nyáron úgy elrepülünk ebből a szép országból, mint a fecskemadár ősszel, holott nyaralásra olcsóbb, kiesebb fekvésű és főleg egészségesebb fürdőhelyet külföldön hiába keresne, mint a magyar fürdők. Sokszor el-eltűnődtem ezen, hogy miért is van ez így. Végre rászántam magamat és elmentem az urammal „tapasztalni“ külföldi fürdőbe. Elmentem másik évben magyar fürdőbe. A külföldi fürdőzésnél a hazai fürdőzés hatszorta többre került.

Hát ez a nyitja, drága Honisch, a nyári kivándorlásnak. És ez ellen hiába hoz törvényt Széll Kálmán, ezt nem lehet megakadályozni.

Hát igazuk is van azoknak, akik külföldre mennek nyaralni. Nem költik el az egész évi keresményük felét a nyári hónapokban. Élhetnek úgy odakinn, ahogy akarnak, nem feszélyezi őket a divat, a konvenció.

Hát ilyen hangulatban akarok én most áttérni tulajdonképeni célomra, a Baross-parkra. Emlékezik, ugye bár arra a városi közgyűlésre, mikor a Baross-parki kioszk bérlőjének megengedték, hogy a park látogatóival katonai ténzenék alkalmával zenediját fizetessen.

Akkoriban helyeselte azt mindenki, hiszen a város jövedelmének szaporításáról volt szó.

Óh, ez jövedelem szaporítás! De sok kárt okoz ez a város lakóinak. Nemrégiben a tejet akarták megadóztatni, szóval megfosztani sok szegény embert a mindennapi táplálékától s most a beteg emberektől szednek közvetett fogyasztási adót. Igenis, hiába hivatkozunk a gazdasági szék, vagy mit tudom én miféle szék tagjai urra, hogy a kioszknak a zenedijszedési engedélyerése nélkül nem akadt volna bérlője, én mégis azt vitatom, és velem együtt az egészséges, özőndus levegőre szorulók ezrei, hogy ez a zenedij nem egyéb, mint az oxigénre kivetett fogyasztási adó.

Mert Aradon, az aszfalttól gőzölgő cugos utcákon csak miázmarul szól az ember magába. Az oxigén, a tüdő üdítő tápláléka, mely a beteges, egész nap szobában ülő emberek legjobb orvossága ez csak a növényzetekből árad dusau, éltetőn, s így a park is ezek közé a gyógyhelyek közé számít. Ezt a drága szubstanciát van joga adóval megróni a kioszk bérlőjének, mert a város nem kapna bérlőt.

Ez a meglehetősen oktalan elhatározás az egész-

† Obrenovics Sándor.

Az én vérem soha meg nem tagad,
Én változatlan, ifju maradok,
Kire haláلودig fogsz hajtani,
Ki megrablom minden orád, napod,
S kivel együtt fogsz porba hullani.

Meghajtom fóm öncégzetem előtt.
Az én sorsom az: hogy szeressem őt,
Szeressem sziv-uram! — no mert hiszen,
Ha bármily rossz is: csak az én szivem.
Magamnak kell fognom ekképp a pártját
És megbocsátanom minden hibáját.
Becézmem kell továbbra is, belátom,
Ha nem is érem máson, mint csaláson,
Ha hazug is, ha hűtlen is, hiába,
Az együttélés, békeség kivánja,
Hogy tovább tőrjem bakklődéseit
S kielégitsem szenvedélyeit.
Mert ő az Úr fölöttem! ő parancsol,
A ki csak gunyt űz oktató szavamból.

Az Úr a szolgáljára nem köti,
Hogy napjait hol és hogyan öli.
Az Úrnak magas passziói vannak
És azok a szolgáljára is kihatnak.
Nincs beleszólásom bármit tehet,
Elötte csak — kalapot emelek,
Mert én sziv-Uramat úgy szeretem,
Hogy még a — pokolba is kötetem!

ség ellen támad, s a város intéző köreinek jusson eszükbe, ha majd a bérlővel kötött szerződés lejár, hogy egy csomó szegény embernek az egészségét adta oda ajándékbá a kioszk bérlőjének.

Látja, édes lelkem, a minap le akartam hívni egyik barátnőmet a parkban sétálni, de azt felelte, hogy nem mehet, mert ha minden gyerekére és a cselédért megfizeti a zenedíjat, rámegy erre a drága mulatságra egy olyan összeg, melyből ebédet és vacsorát lehet főzni, inkább otthon maradt.

De hát Aradon nagyon könnyen adják más táplálékát és a más egészségét.

Udvözli
Eveline.

U. i. azt olvasom az egyik ujságban, hogy Karagyorgyevis rendezte a horvát zavargásokat azért, hogy ha majd végrehajtják a tervezett királygyilkoságot, a zágrábi hadtest katonasága ne mehessen máshová, hanem ott legyen elfoglalva. Biztosra veszem most már, hogy a seprősi zavargást is Karagyorgyevis rendezte, hogy az aradi 33-nak ne mehessenek Belgrádba, hanem itthon legyen elfoglaltságuk. Nem így van.

EVELINE.

KRÓNIKA I.

ZSINDELYKE ÉSZREVÉTELEI.

Ellesett párbeszédéből.

Mikor e sorokat írom, mindent elfelejtettem a mit tulajdonképen írni akartam. Szörnyű félelem fog el a gyarló és kárhozatos emberiség bestiális hajlandósága miatt.

Élénken emlékszem még arra az időre, mikor a Drága Masinat az ifju Sándor szerb király eljegyezte. — Senki se hitt komolyan e tényleg hihetetlennek látszó hírből. És mégis valóra vált, a szerbek ifju fejedelme feleségül vette azt a nőt, a kit egész Szerbia gyűlölt. Nagyon sok nő irigyelte annak a hölgynek a szerencsésjét. És sok vérszemes és kikapós menyecske merete azt hinni, hogyha a nem is nagyon szép és nem is fiatal Dragának sikerült egy királyi férjet szerezni, hát miért ne sikerülhetne nekik vágyaiknak megfelelőbb kárriert csinálni. Hja bizony igen sokszor a saját fülelmmel halottam, hogy dicsekedtek a szép és csalafinta asszonyok azzal, hogy ők is éreznek magukban annyi erőt, hogy egy királyfit, sőt akár egy élő királyt is megtudnának hódítani.

De félre az árulkodással, különben is nevekről semmi szó nem esett. Csupán egy kis morált akartam azok lelkébe önteni, a kik minden áron kapaszkodnak az ogorka fára . . . De amilyen alacsonyan fekszik az ogorka indája, olyan aránytalanul rettenetes magasról zuhannak le azok,

akik ninesennek tisztában a szemérmetlen kapaszkodás teoriájával.

Szomorú, szívet faesaró vége lett a szegény Sándor királynak, a kit anyja számba vehető Draga hitestársa rántott abba az örvénybe, a melyből csak a trónusról való lemondás vagy a halál válthatta volna meg . . . És ez be is következett.

Én azt hiszem, hogy ninesen olyan női szív a szerbeket kivéve, a ki ne sajnálja a nem éppen daliás, de szép és alig 27 éves Sándor királyt. Nézetem szerint nem volt neki annyi vétke, mint az atyjának. És mégis milyen keservesen lakolt meg mindazokért, a mi rosszat okoztak elődjei a szerb nemzetnek . . . Hogy Draga erőszakoskodása okozta legfőképen az elégedetlenséget, az csak megerősítette a szerb népek azt a meggyőződését, hogy rem illik a trónra olyan király, a kinek olyan a hitvese, mint a milyen Drága Masin.

Pedig mikor Dragát szerb királynévá koronázták, mennyire emelkedett a nagy stílu hölgyek ázsiója . . . Itt eszembe jut a szép és igen snajdig Almássy Lola a ki ha négy-öt év előtt megjelent volna a belgrádi korzón . . . és véletlenül a konakból megpillantotta volna a szerelmes természetü Sándor király, hát bizonynyal ma mi magyarok lehattünk volna abban a végtelen nagy dicsőségben részesek, hogy egy magyar leány lett a szerb trón királynője . . .

És minden bizonynyal a bájos, már akkor ex művésznő nem lett volna annak a rettenetes drámának a részese, mert őt minden bizonynyal az egész szerb tisztikar kedvelte és szerette volna. Már azért is, mert igen szemre való és tüzről pattant magyar leány.

De hát félre a vidámsággal könnyek tolnak a szemembe és férjhezmenési vágyam igényeit ötven százalékkal lejjebb szállítom. Szóval nem kapaszkodom többé a kétértékü ugorka fába, hanem férjhez megyek ahhoz a legelső szívem érzelméhez való gavallérhoz aki megtudja a számomra is a kenyeret szerezni és aki a szezon mind-egyikére legalább egy egyszerű toaletre elő tudja teremteni a költséget. Szóval legrosszabb esetben beérem azzal aki szeretni fog és akit én is meg tudok egy kicsit szeretni.

Mert a látottak és hallottak után annyi tapasztalatot mégis merítettem már magamnak az életbölcesség forrásából, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy kilátásba helyezett tuzok . . . De hát női becsületszavamra kijelentem, hogy most már férjhez mennék akár dr. *Szalay No'ldihoz* is. De leginkább mégis *Müller Királyt* szeretném férjemnek, már azért is, mivel a tejelési adó indítványa mellett az egyszer eszébe jutott Magyarországra is vigyázni Végre belátta, hogy a magyarnak ninesen önálló hadserege belátta azt, hogy civilista anélkül is igen magas igénynyel van megállapítva a magyar részre. Minek is hát azt fel-emelni? Igazán mondom, hogy az egyszer megérdemli Müller az elismerést. És hogy az utóbbi tejnélküli magartását mennyire tiszteltem és respektálom, azt legközelebb ha a korzón találkozom vele egy nem kétértékü disztíngvált mosolylyal fogom neki tudtára adni. Remélem,

Karagyorgyovics Péter, Szerbia királya.

---

hogy ezt a mosolyt nem fogja felette inyesiklandozó — ezt a kitélt egy úrtól hallottam amint mellettem elment — kokott mosolyt tartani.

Sok sok mindent akartam írni a diák majálisokkal kapcsolatban, de alig hogy bemártom a tollamat a tentába rögtön újra eszembe jut az a borzasztó királyi dráma ami a világnak minden zugában izgalmat keltő érzéseket szült.

Most pedig siet a korszóra és szembe mosolyogja Müller Károlyt

Zsindelyke.

MÉLTÓSÁGOS ÚRBÓL — TEKINTETES ÚR.

— Egy ítélet tanulságai. —

Arad, június 13.

Szelle Józsefnek, a nyomtalanul eltűnt aradi fiskálisnak áldozatai közé került ezen a héten egy méltóságos ur: *Kormos* Adolf kuriai bíró. A napi események közül hatása és erkölcsi jelentőség dolgában messze kiemelkedik az az ítélet, a melyet a héten mondott ki az ország legfőbb fegyelmi bírósága *Kormos* Adolf kuriai bíró fölött. A legsúlyosabb ítélettel sújtotta a bírót és ezzei az ítélettel

egszersmind intő példát statuált azok számára, a kik a bírói pályára készülnek.

Már maga az a körülmény, hogy ilyen eset évtizedek óta nem fordult elő, bizonyítja, hogy Magyarország bírói karának intaktsága és érinthetlensége minden kétségen fölül való. Igen nagy megnyugtatósára szolgál a közvéleménynek, hogy belátható idő óta nem volt alkalma az ország legfőbb fegyelmi bíróságának ilyen ügyben bíraskodnia.

Az ügy ama részének bírálatába, amely magára *Kormos* Adolfra vonatkozik, itt nem boesátkozunk. Az ügyet megvizsgálták, az ítéletet meghozták; az ügynek ez a része tehát el van intézve.

De igenis általános szempontok merülnek föl ez ügy kapcsolatában, a melyek a bírói karra, annak helyzetére és viszonyaira vonatkoznak. Szomorú szempontok, melyek fájdalmasan érinthetnek mindenkit, aki az események fölött gondolkodik.

Milyennek kell lennie a magyar bírónak, a ki a mi gyengéink fölött ítélkezik és mindannak a védelmére van hivatva, a mi becses, drága, a mit féltve őrzünk és védelmezzünk?

A mai helyzetben, mely az idők folyamán sajátságosan alakult ki, a mikor az állam a bírőinkat nem javadalmazza, vagy javadalmazhatja úgy, mint kellene, a bírónak valóságos szerzetesi hivatást kell betöltenie. Szinte askéta-életet kell élnie. Önzetlennek, pártatlannak, hozzáférhetetlennek, minden előítélet fölött állónak kell lenni. A társadalomban a legelekelőbb pozíciót foglalja el. Az élet és a társadalom mindenféle követelményekkel lép föl a bíróval szemben, amelyeknek mind nehezebb megfelelnie. Ezekben az állam segítségére lehetne, ha bőkezübb volna, legalább a bírói karral szemben. De tudjuk, hogy nem bőkezü, sőt nagyon is szűkkeblű. Az államnak vannak ilyen noblesse oblige-jei, amelyeknek nem felel, vagy nem felelhet meg.

De az ítélet megmentő azoknak, akik a bírói pályára mennek. Tudniok kell, hogy tiszta, szívvel, önzetlen lélekkel kell közeledniök az igazságszolgáltatás oltárához s csak az igazság és a nagy hivatás eszményének világosságát, fényét szabad követniök, mint az igazi papnak. És ugyszólván askéta-fogadalmat kel tenniök saját lelkiösmerejük előtt, hogy szép hivatásuknak megfeleljenek.

Igen fölemelő tudat, hogy a mi bírói karunk mindezeideig és ezentul is ennek a hivatásnak teljes magaslátán áll. Anyi idő óta ime, az első eset, hogy egy bíró megfeledkezett a kötelességeiről. Nagy és megnyugtató bizonyosság, hogy a magyar bíróság egyenkint és összevéve csakugyan ilyen askéta-erényt gyakorol: nem ösmer kísértést: nem tudja, mi az eltántorodás. Ez az egy kivételes, belátható idő óta magában álló eset, csak azt mutatja, hogy bíróságaink integritása, intaktsága és idealizmusa meg van e nemes és nehéz hivatás iránt. Az egy kivétel megkapta súlyos büntetését. De annál fényesebben emelkedik föl a közvélemény előtt az egész bírói kar. A kérdés fölött a közvélemény megnyugvással térhet napirendre..

A Kormos Adolf sorsa szomorú, ő maga pedig sajnálatra méltó. Bukott nagyság lett. A mi demokratságunk nem kesereg a nagyfejúek letörtén, de fáj az ember szive egy olyan nagyság bukását látva, aki önerejéből lett azzá, ami volt.

ÚTON.

Pirosló est, omló fátyla
Halkan hull a méla tájra,
Zsibongó zaj bús utódja,
Ábrándos csend tilinkója,
Sir távolba.

Várva reám édes anyám,
Elandalog az est dalán . . .
Mint madárkát lengő szárnya,
Röpit engem a gyors pálya
Szép hazámba.

Jámbor falunk szüzlegében,
A mint anyám mereng szépen,
Fürtös ákácok lombja rezzen:
Suttogni kezd szellem nyelven
Szálló lelkem.

Szepessy László.

DIOGOENZS ARADON.

(Diogenesz a nagy görög böles, világjáró utjában Aradra érkezett. Történelmi lámpájával a kezében, ül a Hungária kávéház teraszán és vizsga szemekkel nézi, bámulja a járókelőket: Keres egy okos embert.)

Diogenesz: Hé főpincér, hozzon egy fagyaltot, és mondja meg, vajjon nem Barabás Béla az a feketeképu ember, aki amott jön, mélyen elgondolkozva.

Miska főpincér: Nem, Nagyságos uram, tetszik tudni ez Albert Péter, cigányprimás.

Diogenesz: Nem az én emberem. De bát Barabás Béla, kinek hírét nevét országokon túl hallottam vajjon nem az önök városának lakója?

Miska: Dehogy is nem. A kis köruton van az ügyvédi irodája.

Diogenesz: És mivel foglalkozik vajjon, amiből olyan nagy hire keletkezett.

Miska: Oh kérem, az egész ország sorsát kezében tartja. Ő az obstrukció vezére.

Diogenesz: Hm, hm. Szóval néptribun. Így mondják ezt mifelénk. Védelmezi a nép érdekeit. De hát szerzett-e már ebből milliókat?

Miska: Szegény ember még most is.

Diogenesz: Akkor hiába pazarolom az időt reá, nem

az emberem ő se. De hát az ki, az az érdekes külsejű alak, aki bizonyára a Neue Freie Presse tőzsde rovatát olvasgatja?

Miska: Oh, az nem bankár, az Steinhardt Mór ügyvéd. Igen okos ember.

Diogenesz: És ez a Steinhardt vajjon népszerű ember? Szeretik az okosságáért? Lett-e már királyi tanácsos? Kapott-e nemességet? Beválasztották-e a zsidó hitközség elnökségébe?

Miska: Dehogy. Messze jár a nagyságos címtől, a zsidó hitközség pedig egyhangulag leabcugolte, éppen tegnap.

Diogenesz: Akkor hát ő se az én emberem. Bizonyára kellemetlen az okossága sokaknak. Hát az az egyszerű külsejű ember, ott a tükörablak mögött, ki fia, és hogyan szerzi kenyerét?

Miska: Az kérem alássan végvári Neuman Dániel, a leggazdagabb ember Aradon és a messze környeken.

Diogenesz: Végvári, végvári? Hát ez mit jelent, jó ember?

Miska: Ez az ő nemesi előneve. Az ipar terén szerzett érdemeiért kapta.

Diogenesz: És milyen világgraszoló könyvet írt? Mely tudományos iskola vette tőle nevét? Böles-e ő vagy szofista?

Miska: Azt hiszem, tele írt már két kötet utalvány könyvet.

Diogenesz: Tehát szorgalmas ember. Nem őt kerestem.

Miska: Ha író embert keres, itt azt is talál. Itt van pl. Tiszti Lajos. Nagyon sokat írt életében.

Diogenesz: De hát mért hajlik úgy előre?

Miska: Nagyon rövidlátó, Nagyságos uram.

Diogenesz: De hiszen a toronyóráról akarja leolvasni, hogy hány óra van. Csak ravasz ő, de nem az, akit kerestem. De hát ki a város feje, a polgármester ő az bizonyára, akit okosságáért ültetett a polgárság az areopag élére, ő az, aki legjobban ismeri a mindennapi élet csínyját-binját, ő az, akinek vezetés alatt föllendül a város. Neki mindenesetre vannak érdemei, a miért megválasztották.

Miska: A polgármester Institoris Kálmán. Hogyne volnának érdemei, kérem alássan huszöt évig szolgálta a várost!

Diogenesz: Fizetek! Mikor indul a legközelebbi vonat?

Tövis.

Az „Alföld“ előfizetési ára:

1/4 évre 2 kor. 50 fill.

1/2 „ 5 „ — „

egész évre 10 „ — „

Az „ALFÖLD“ kiadóhivatala.

Az Alföld fényképe.

Schauer Magda.

EGY LEÁNY TÖRTÉNETE.

Regény.

Írta: GILBERT.

[13]

Nem Paulától jött a távirat, hanem az öreg Garamkérytől. A tartalma a következő volt:

— Paula haldoklik, jöjj azonnal . . .

Elemér az ijedségtől a fejéhez kapott. Önkiületi állapotban ide, oda járkált, tett, vett mindent. Azt hitte, hogy pakol, utra készül, hogy elutazzék.

Már többször levetette a kabátját s ugyanazt vette fel, azzal a tudattal, hogy a másikat a feketét ölti fel.

Percekig tartott, mire magához tért. Ekkor a borzasztó fájdalomtól megtörve rogyott egy karosszékbe és keservesen sirt.

— Tehát beteljesedett rémséges sejtelve. Mert Elemért számtalanszor rémitette az a gondolat, hogy mimoza lelkü huga egy újabb csapást nem fog már kibírni. És egy kétségbeesett pillanatban eldobja magától az életet, a mi neki eddig ugyanis csak kinsenvedés volt.

Elemér végre legyőzte fájdalmát s öltözékét rendbe hozva elment a postára. Atyjának táviratozott, hogy azonnal utra kel. Azonkívül táviratilag

kérte meg egy szomszéd községi orvos barátját, hogy helyettesítse őt néhány napra.

A postás kisasszony most az egyszer nem mosolygott Elemérré. Ő is szomorú volt. Mert ismerte a fiatal orvos fájlalmát. Alig merete megszólítani.

— Itt van orvos ur részére még egy express levél.

Elemér halásápadttá lett a levél láttára. A kusza, zilált vonásokban huga irását ismerte fel. A huga sohase irt még ilyen betűkkel. Látszott a betűkről az a borzasztó lelki állapot, melyben a szerencsétlen leány volt, mikor azt a levelet irta.

A fiatal orvosnak még egy óra ideje volt, hogy el ne kesse a vonatot, melynek állomása a közeli faluban volt.

Csak egy pár másodpercenyi idő volt még az indulás előtt, mikor Elemér a vasuti állomáshoz ért. Vasuti jegy nélkül ugrott fel a kocsiba, az állomásfőnök nagy ámulatára, a ki nem tudta elképzelni, hogy miért oly zavart a fiatal orvos. Még nem is köszönt neki, pedig jó ismerőse. A kérdészködésre nem volt idő, mert a vonat elindult.

Elemér csak a coupéban bontotta fel Paula levelét. Hiszen alig tudta elviselni az első izgalmat is, mit a borzasztó távirat okozott. Jól tudta ő, hogy huga ebben a levélben bucsuzik tőle, mielőtt eldobná magától az életet. Most már elfásultan a rettenetes lelkifájdalmaktól, nyugodtan szakította fel a levelet.

— Kedves, egyetlen jó bátyám. A hogy sürgönnyt kaptál bárkitől, jöjj azonnal. Szépen kérek, ne hagyj a kórházba vinni Temetessél el innét a hol meghaltam. Mert a mikor e sorokat olvasod én már nem szenvedek többé. Éppen elég volt, amit eddig éltem.

Boocsásd meg, ha talán vétettem ellened valamikor. S itt nem mulasztom el lelkemben újra megerősíteni, hogy az irántam való bizalmat, hitet halálomra és lelkiüdvösségemre esküszöm, hogy tudtommal nem követtem el soha, soha olyasmit, a mit neved, nevünkre szegény hozatna. Keserves, borzasztó megpróbáltatások után bár, de — ártatlanul talok meg.

Elég volt a szenvedésből. Elég korán jutottam arra a tudatra, hogy jobb lesz lent a földben, a hova nem kísér el semmi fájdalom. Senkit, senkit nem sajnálok itt hagyni, csak tégedet egyedül: tégedet, a ki e földön nekem mindenem volt . . . Oly igaz testvéri szeretetedért áldjon meg a jó Isten . . . Utolsó imámban is a te neved lesz foglalva — légy boldog!

Kívánom, hogy halálomért senkit ne okolj, még kevésbé atyánkat, vagy Milánt . . .

Ebben a pillanatban úgy fáj a szívem, hogy azt le tetlen kimondani . . . Úgy szeretnék szerető, védő karjaidba borulni . . .

Most pedig Isten veled. Csókol számtalanszor a téged mindenek feleit szerető boldogtalan hugod : Paula.

*

Milyen óriási indu'atnak, milyen végtelen elkeseredésnek kell annak lenni, a mi megérteti a kétségbeesett lélekkel azt, hogy e perc még az élet, a világosság, s a másik már az öröksötétség, a végelpusztulás, ahonnét visszatérés nincsen ; melynek rejtélyeit halandó nem ismeri s csak azt tudja, hogy az az enyészet, hogy az a megsemmisülés, hogy az a halál . . . Ha az öngyilkos eme körülményekkel leszámolt, s rászánta magát a borzasztó tetre, be-tudható-e az gyávaságnak ? Nem ! A lelki nagyság elbukása, az eltévesztett szomorú élet keserű lemondása ! Egyébb semmi . . .

A ki tudja, hogy nincs több jót remélni az élettől s ha eldobja azt magától, ebben nincs gyávaság ! Jobb az olyannak meghalni. És csak átok lenne reá az, ha újra megmentenék az életnek. A mely lélek eljegyezte már magát a halálnak, ne téritsék azt vissza . . .

*

Paula megmenekült a haláltól, már másodszor. Hogy a halál annál kegyetlenebb módon viszatagadja az élettől a már eljegyzett menyaszszonyát.

A golyó a bordák közt hatolt be s nemesebb részt nem érintve lapult meg a lapocka alatt s szerencsére, halált nem okozott . . . A míg Elemér meg nem érkezett, Paula semmi orvosságot bevenni nem akart. Az atyja ott volt mellette, aki éppen a katasztrófa napján érkezett K . . . ra.

Szívszorongva várták Elemért. Az egész család együtt volt, a jólelkű Mayerék is felváltva örködték Paula mellett. Mikor Elemér megérkezett, az egész ház népe az örömtől sirni kezdett, az egész Mayer család is jelen volt a boldog viszontlátás pillanatában, aztán lassan mindenki eltávozott, csak Elemér a huga mellett.

Paulán most már szemmel látható javulás állt be. A láz elmaradt. Elemér kértére orvosságot is vett be a szegény leány.

Az ágyban még azon véresen feküdt. Az orvos megtiltotta, hogy megmozduljon. Különben is alig bírta a kezét felemelni, mert nagyon sok vért vesztett . . . Környezetéhez nem is beszélt. De egyszerre milyen más lett, a hogy bátyja megérkezett. Az öröm, a boldogság könyvei hullottak szép kék szeméből. Oly boldognak mondta magát. S most már a tettét is megbánta és ragaszkodott az élethez . . .

Ha Elemér gyengéden vissza nem tartja, még fel is ült volna az ágyban.

Egyszerre csak úgy megeredt a nyelve, hogy

Elemérnek figyelmeztetnie kellett, hogy : ne csacsogjon olyan sokat, mert megárt.

Paula szeliden mosolygott és mondta : hiszen már nem vagyok beteg . . .

Késő éjjelig mindég beszél. Már mindenki aldudt, ők ketten még mindég suttoztak. Hisz oly sok mondani valójuk volt egymásnak. Kevés lett volna arra két éjszaka.

Paula elmondta, hogy ugyanazzal a revolverrel akarta az életét kioltani, melylyel két év előtt a mostohájára akart löni. Mert ugyanannál a jószívű özvegy asszonynál lakott, a ki őtet akkor a borzasztó tett elkövetésében meggátolta.

Bátyjának arra a kérdésére, hogy miért akart meghalni, — azt mondta, — hogy Vujkovicstól ka-pott egy levelet, a melyet azonnal elégetett, mert nagyon hideg volt annak minden sora. Es ő ki-érezte abból, hogy Vujkovic már nem akarja őt nőül venni . . .

Elemér nem akart többet a tárgyról beszélni, de Paula folytatta :

— A mikor express levelemben elbucsztam tőled, elővettem imakönyvemet és elimádkoztam utolsóknak remélt imámat. Már késő este volt, mikor levettem a szegről a rozsdás revolvert s az ágyam mellé a székre tettem, azután lefeküdtem . . .

Borzasztó, kimondhatlan az az érzés, amit a biztosra vett halála előtt érez az ember. Ha valaki mellettem lett volna, valószínűleg nem követem el tettemet.

De másnak kell lenni — gondoltam. — Mintha üzött volna valami. Mintha valaki követelte volna tőlem, hogy a falra tett szándékomat váltsam be. Ebben a pillanatban féltem, reszkettem arra a gondolatra, hogy hátha szegényemre nyomorékon életben találok maradni . . . Ennek a lelki harcnak tulajdonítom azt, hogy az első lövés a plafonba ment, a melyet a fejembe szántam.

Ekkor a fokozottabb ijedelem, majd a magán-kivüli izgatottságtól unszolva a szívem tájára tettem a revolver csövét és másodszor is elsütöttem a revolvert . . .

Ugy látszik, hogy a halálnak se kellek . . . Minden pillanatban vártam a halált. A lábaimat is megfogtam, hogy hidegek-e már.

A vér láttára, mi mellemből folyt, irtózat fogott el. Még mindig eszméletnél voltam.

Annyi erőm volt még, hogy feltápászkodtam az ágyból, az ajtót kinyitva, elhaló erőltetett hangon kiállítottam a háziasszony nevét. Csodálatos, hogy ő a lövéseket nem hallotta. A mikor a háziasszony megrémülve kijött, én a vérvesztés következtében beállt gyengeségtől összeestem s az eszméletemet is elvesztettem.

Szegény atyánk mégis jószívű ember, a kö-

vetkező éjet hol virrasztva, hol pedig ágyam előtt a földön fekvé töltötte.

Tegnap Vujkovicsnak is táviratozott, de még eddig semmi válasz nem érkezett tőle: s ez borzasztóan bánt.

Elemér iparkodott vigasztalni hugát és Vujkovicsot lehetőleg rossz színben festette előtte. Iparkodott a szegény leányt eltéríteni attól a gondolattól, de még a lehetőségétől is annak, hogy Vujkovics felesége lenne valamikor.

Paula szótalanul hallgatta bátyja beszédét és helyeslőleg bólintott fejével . . . De szemei elárulták szíve sugallatát: hogy ő nem hajlandó Vujkovicsal örökre szakítani. Még mindig remélte, hogy Milán felesége lesz.

Pedig ha tudta volna, hogy milyen levelet kapott Elemár Vujkovicstól, bizonyval nem örült volna annak, hogy a haláltól megmenekült. Már hajnalodott, mikor Elemér észrevette, hogy huga álomba szenderült. Halk léptekkel osont ki a szobából, hogy ő is nyugalomra térjen.

Mivel Paula tul volt a veszedelmen, másnap érzékeny bucsuvétel után Elemér elutazott. Ugy atyjától, mint Matildtól békességben vált meg. Azt is elhatározták, hogy amint teljesen felépül Paula, azonnal Elemérhez fog utazni.

A szegény leány nem csalatkozott szíve sugallatában. Ahogy Elemér elutazott, másnap reggel megjött Vujkovics. Képzeltető Paula boldogsága . . . Azonnal táviratozott bátyjának, hogy Milán megérkezésével neki is örömet szerezzen. És a hogy szabad volt felkelni az ágyból, azonnal irt egy hosszú levelet, amely tele volt boldogsággal . . .

A többek közt azt is megírta, hogy holnap veszi ki az orvos a golyót a lapocka alól. Ő nem fél az operációtól. És ahogy szabad lesz utra kelni, azonnal Elemérhez fog utazni Vujkovicsal együtt, aki elkíséri őt; mert végre személyesen akar az ő jó bátyjával beszélni. Együtt határozzák meg aztán, hogy mikor lesz az esküvő . . .

Elemér keserűen sóhajtott: Szegény hugom -- és tovább olvasta a levelet.

— Vujkovics megígérte, hogy amint hazaérkezett, rögtön irti fog neked egy levelet, amelyben beleegyezésedet fogja kérni, hogy nőül vehessen. Csak szépen, barátságosan válaszoljál neki, mert atyám oly barátságatlanul fogadta. S azért is, mikor atyám Milántól kérdezte, hogy most mi a szándéka? . . . Ő is hidegen felelt, hogy Paula már tudja az ő szándékát . . . Atyánk erre nagy mérgesen ment ki a szobából és úgy becsapta maga után az ajtót, hogy csak úgy rengett bele a fal.

Milán nem is engedi, hogy atyánkhoz menjek lakni . . . Itt maradok addig, amíg vőlegényem hozzád kísér, ami négy-öt nap mulva ugvis meglesz.

Ugy örvendek most az életnek és olyan bol-

dognak érzem magamat, ahogy még sohasem.

Ha a golyó holnap kint lesz, táviratozni fogok. Utolsó kérésem az, hogy ne haragudjál Milánra. A boldog viszontlátásra!

Csókol az életnek örvendő boldog hugod:

Paula.

Elemér szintén kimondhatlan boldog volt, bár lelkéből a kételyt mégsem tudta egészen elűzni.

A golyót szerencsésen kivette az orvos s ezt táviratilag tudatták Elemérrel a jószívű Mayerék.

Ezen a napon jött meg Vujkovicstól is egy rövid, de nagy értelmes levél, amelyben Elemértől bocsánatot kér az első levelében Pauláról tett megjegyzésekért; de hiszen más se tett volna az ő helyében másként. Most már belátja hibáját, sietni is fog azt jóvá tenni. Paulájában teljesen bizik és a lehető legrövidebb idő alatt feleségül veszi, ehhez Elemérnek szíves beleegyezését kéri . . .

*

Már közel két hónapja, hogy Paula Elemérnél van. Milán tényleg elkísérte őt. Azzal az ígérettel vált meg tőlük, hogy amint családi ügyeit rendezte, azonnal megtartják az esküvőt. S az esküvőre az öcsese is eljön Belgrádból . . . Az esküvő napját majd táviratban fogja tudatni velük . . . Elemér akkor azonnal intézkedjék is, hogy az esküvő dispenczióval azonnal megtartható legyen.

De bizony már megint hosszú két hónapja volt annak, hogy Milán ezt az ígéretet tette. S ő mégsem jött, de irt minden héten két levelet, a melyekben szabadkozott, bocsánatot kért, hogy oly hosszú ideig távol maradt . . . De sok baja van, mivel ő a legidősebb, s most kell, hogy kielégítse a többi testvéreket. Most megy férjhez a nővére is, aki otthon a háztartást vezette. A jövő héten lesz az esküvő, a mint ez megtörtént, azonnal megtáviratozza a napot, a melyen az ő esküvőjüket is megtarthatják. Még egy levelet fog irti s aztán többet nem.

Paula sirt örömében, bátyja nyakába borult és végtelen boldognak érezte magát.

Elemér is örült látszólag és várt, a míg Paula kissé lecsendesült. És aztán kérte és figyelmeztette:

— Édes hugom, ne örülj előre és ne éld magad nagyon bele abba a gondolatba, hogy most már minden bizonyval Milán felesége leszel. Bár Isten mentsen — én sem hiszem — de mindenesetre jó, ha az ember mindenre el van készülve . . . Mert megtörténhet az ellenkező is.

Paula mélyen a bátyja szemébe nézett s mondta:

— Te még mindig kételkedel? — . . .

Ő nem — felelte Elemér — csupán erősitelek, hogy légy elkészülve mindenre, és ne leljen meg semmi. Mert az életben minden megtörténhet. És

hidd el édes Paulám, őszintén mondom: én több el-lenszenyvel mint vonzalommal viseltetem Milán iránt. Ha te nem is mennél férjhez, szépen eléldelgelnénk mi itt kettecskén . . . Ezután is eljárogatnánk együtt a betegekhez. Lásd, milyen nagyon szeretnek itt téged . . . És végeredményben majd csak akadna valaki, kit szintén úgy megszeretnél, mint ahogy Milánt szereted.

A két érzékeny lelkű és egymást végtelenül szerető testvér olyan diszkrétül, vigyázva beszélt egymással, nehogy még gondolatban is megbántsák valamivel egymást . . .

Elemér világért se mondta volna meg, hogy Milántól milyen gyanúsító levelet kapott.

Mielőtt ebben az ügyben vele a megillető uton érintkezésbe lépett volna: bekövetkezett a katasztrófa, azután pedig, hogy Milán Paulához utazott, tárgyaltalan volt az ügyet bolygatni . . .

gatni . . .

Első találkozásuk a huga jelenlétében volt, a mi bizony nem valami meleg, sőt nagyon hűvös és feszes hangulatot keltett mind hármón.

A jó testvér nem akart azzal fájdalmat okozni szerető hugának, hogy határozottan ellenezze a házasságot. A minek megtörténtét szívében Elemér is óhajtotta, mert huga boldogságát látta ebben megvalósulni.

Némileg bizott is Vujkovicban, hiszen már 32 éves ember, a ki mielőtt cselekszik, minden bizonynyal meg is gondolja azt . . .

Paula szorgalmasan dolgozott a kelengyjén . . . Az egész falu arról beszélt, hogy mikor lesz már a szép doktor kisasszonynak az esküvője . . .

Elemér és a huga visszavonulva éltek. Paula csak akkor ment ki az utcára, mikor egy kicsit sétálni akart . . . Most már a betegekhez se kísért el a bátyját, mert karácsony után erős hideg lett . . .

Hogy Paula annyira visszavonultan élt, ez még több mendemondára adott okot.

A postás kisasszony, bár titokban, de mégis szívesen adott felvilágosítást a kérdezősködőknek a doktor kisasszonyról, aki már öngyilkos is volt a vőlegényeért . . .

A testvérek azt hitték, hogy itt a községben senki se tud a történetekről, pedig az egész község sejtette az előzményeket, sőt még rémesebb dolgokról beszéltek, mint a hogy az tényleg volt . . .

Az utolsónak ígért levél már napok óta megérkezett. Szegény Paula, elolvasta azt már vagy százszor is. De a távirat mégse jött.

Szegény leányon nagyon meglátszott a lelket ölő türelmetlenség, már egészen ki volt merülve. Most már ő se bizott Milánban.

— Hidd el Elemér, most már mindegy, nem is bánom, ha nem megyek férjhez. Talán már nem

is szeretem Milánt, becsülöm, mert nagyon jólelkű ember és érzékeny szívé: a multkor is sirva kért tőlem bocsánatot, hogy annyi fájdalmat okozott nekem. Egy neme a közömbösségnek érinti lelkemet arra a gondolatra, hogy ha egy férfi önzetlenül szeret és nem feltétlenül bizik. És talán mégis bántja szerelmesét, később aztán bünbánóan sir: ha ez eszembe jut, akkor még érzékeny haraggal is gondolok Milánra.

Paula szíve hirtelen nagyot dobbant, felve nézett bátyjára: hiszen már nagyon sokat talált mondani . . .

És próbálta helyre hozni hibáját:

— Ne hidd drága bátyám azért azt, hogy csupán daczból megyek hozzá feleségül . . .

Ebben a pillanatban léptek zaja hallatszott . . . Paula hirtelen mozdulattal, izgatottan vette át a táviratot.

— Látod — kiáltotta örömmel — mégis megjött. Tehát hétfőn lesz az esküvő. Ma már péntek, nem hiszem, hogy lehetséges legyen olyan hamar.

— Dehogy nem! — mondta Elemér — táviratilag kéri majd a főtisztelendő ur a püspöktől a dispencziót, és hétfőn délben minden bizonynyal megtörténhet az esküvő.

— Látod Elemér, milyen kár, hogy bizalmod megrendült Milánnal szemben. Jól tudtam én, hogy mi fog történni. Nézd, itt a távirat, az öcsese is eljön Belgrádból:

— Dolgaimat elintéztem, vasárnap estére megérkezem az öcsémmel együtt. Elemér intézkedjék, hogy hétfőn megtarthassuk az esküvőt és hogy ugyanaz nap még el is utazhassunk. Milán.

— Amen! Hála Istennek! — mondta megnyugvással Elemér.

A jó testvér aggódó lelke annyira megkönnyebült, hogy örömeiben sirni lett volna kedve . . .

Érzékeny szeretettel ölelte át Paulát, ki a nagy boldogságtól bizony nem fojthatta vissza könnyeit.

Elemér most már sietett a plébános urhoz és elintéztet mindent.

A jószívű lelkiatya csupán azt jegyezte meg, hogy amint a vőlegény megérkezik, a menyasszonnyal együtt menjenek el hozzá, hogy az eljegyzésre vonatkozó szükséges kölesönös kérdéseket megtehesse.

*

Január kilencedikén, hétfői napon borzasztó hideg volt. Reggel az ablakok átlátszatlanok voltak a jégvirágoktól. A kemencében pattogó tűz csak nagy sokára melegítette fel a szoba levegőjét.

Paula a szokottnál korábban kelt fel, mert vőlegényét várta, a reggeli gyorsvonattal. Ugy volt, hogy vasárnap este érkezik meg. De mivel az öcsese Belgrádból megkésétt: a délutáni órákban távirato

kapott Paula, hogy hétfőn reggel érkezik meg Milán az öcsésével együtt.

Amíg Elemér leendő sógora elé a vasutra ment, addig Paula otthon türelemmel várta a megérkezőket. Hogy ezen a napon ne legyen egyedül, Elemér megkérte a jegyzőné, Ujlakynét, hogy sziveskedjék Paula mellett maradni amíg elutaznak. A jegyzőné volt egyedüli ismerőse Paulának, aki rövid idő alatt nagyon megszerette a jó és kedves modoru leányt. Alig, hogy Elemér elment már ő Paulánál volt s addig beszélt neki, amíg Paula engedett a kérésnek és felpróbálta a menyasszonyi ruhát. Ujlakyné meg volt elégedve a ruhával. Most már csak a mirtus koszorút akarta látni a szép menyasszony szőke fején.

— Drága kisasszonyom, nagyon jól néz ki, olyan szép mint egy madonna kép.

Ujlakyné nem győzött betelni Paula nézésével és még mindig nem engedte, hogy a koszorút levegyék.

Most koci zörgés hallatszott a ház előtt. Paula pillanat alatt levette fejről a mirtus koszorút és szobácskájába rohant, hogy levesse menyasszonyi ruháját is. Éppen idejében, mert a három férfi már az ebédlő ajtóban volt, mikor Ujlakyné elébük ment.

— A kisasszony azonnal itt lesz, ruhát próbáltunk — mondta a jegyzőné — sietek is segíteni az öltözködésnél, hogy hamarabb kijöjjen.

Paula még nem ismerte Milán öcsését, aki Belgrádban lovas tiszt volt, s csak nemrég lett főhadnagy . . . Pedig sokszor kérte a vőlegényét, hogy legalább az arcképét mutassa meg neki; csak hogy arra sohasem volt alkalom. Milán mindig elfeledkezett a képről, különben is — szokta volt mondani — a kép már három év előtti, most egészen más-ként néz ki az öcsém.

Mikor Ujlakiné Paulához ment, az még nem volt készen. A jegyzőné esodálkozva nézett a leányra. Ugy tűnt fel neki, mintha Paulának valami baja lenne . . .

Paula attól a pillanattól fogva, mikor a férfiak az ebédlőbe mentek, minden ízében reszketett . . . Egy kacagó erős férfihang ütötte meg fülét . . . A bátyja és Milán hangját jól ismerte, tehát ez a rémes emlékeket felújító férfihang csakis Milán öcsésének a hangja lehet.

Az ebédlőt a kis rendelő szoba választotta el Paula szobájától. Mikor Milán öcsésének a kacagása ismétlődött, Paula lábujjhegyen a rendelő szobába ment, hogy a nyitva hagyott ebédlőajtó nyílásán meglássa Milán öcsését; de ez nem sikerült neki, mert a feketebe öltözött magas, nyúlánk férfi háttal volt fordulva és éppen Ujlakinével beszélt, aki most Paula szobájába indult.

Paula visszaosont anélkül, hogy a civil ruhába öltözött szerb tiszt arcát megláthatta volna.

A szegény leány szívébe mintha késsel hasítottak volna, olyan fájdalmat érzett egyszerre. Ujra fülében volt a rémséges kacagás, újra eszébe jutott annak a rettenetes éjszakának minden mozzanata. Lelki szemei előtt volt az a szerb tiszt, akit a belgrádi állomáson látott beszélni azzal a nyomorult lélekkufárral. Jól az emlékében van, mikor ugyanazt a férfit látta, pityókosan kacagva, abba a szobába jönni, ahonnét aztán ő maga se tudja, mikor és hogy került a kórházba.

Paula az ijedtségtől alig tudta, hogy mitevő legyen. Mikor kissé magához tért elhatározta, hogy addig semmi szín alatt se megy ki az ebédlőbe amíg Milán öcsését arcban nem látja meg.

Ujlakyné már vagy háromszor is megszólította Paulát, hogy mi lelte, mi baja van?

— Kissé rosszul érzem magam, de már jobban vagyok. Legyen olyan jó nénikém hozzon nekem egy kis fekete kávé.

— Jaj édes kisasszonykám az urak már türelmetlenkednek. Hozom azonnal a forró fekete kávé, bizonytalán jól fog tenni. Megmondhatom az uraknak hogy mindjárt kijön hozzájuk?

— Mondja, mondja — felelte türelmetlenül a szegény leány.

Paula azért kért fekete kávé, hogy csak eltávolíthassa a jegyzőné néhány pillanatra.

Alig hogy egyedül maradt, újra átsietett a rendelő szobába . . . Mivel a jegyzőné távozása után még jobban nyitva hagyta az ebédlő ajtaját, szinte lehetetlen volt az ajtóhoz közel menni anélkül, hogy a leselkedő leányt észre ne vegyék . . .

A férfiak éppen cognakoztak. Paula az ajtóval szemben levő kézigyógytár üvegszekrény mellé húzódott a homnét kényelmesen beláthatott az ebédlőbe. Csak nagynehezen tudta magát visszatartani attól, hogy fel ne sikoltson a rémülettől; mert látta, hogy borzasztó sejtelmek beteljesednek. Csak néhány lépésnyire volt tőle az az ember a ki szemtanuja annak a rettenetes éjszakának és legnagyobb oka az ő szerencsétlenségének.

Szegény leány alig tudott a lábán megállani s majdnem összeroskadt . . . Szerencsére a jegyzőné jött a fekete kávéval, s az ebédlő ajtaját is behuzta maga után.

Paula tetett mosolylyal mondta: látni akartam az urakat, hogy mit csinálnak . . .

Ezután roskadozó léptekkel ment a jegyzőné után: a ki most már nagyon megijedt a leány sápadt arcától és anélkül, hogy szólt volna Paulához újra kiment, hogy Elemért behívja.

Elemér sejtette, hogy valami baj van. Be sem várta míg a jegyzőné kijön, hanem ő is hűgához sietett. Ujlakinével az ajtóban találkozott, a ki könyező szemekkel sugva mondta:

— Orvos ur, a kisasszony aligha mehet most a plébános urhoz.

Elemér nem sokat tulajdonított a rosszullétnek . . . Paula is nagy lelki erővel leplezte bátyja előtt a pillanatnyi rosszullét okát. És csak úgy felöltözve dült le az ágyra — mondván — hogy azonnal jobban lesz.

— Nézd édes Paulám — szölt Elemér — ha rosszul vagy nem éppen muszáj ám elmenni a plébános urhoz. Mindjárt elmegyek én hozzá és megmondom neki, hogy csak valamivel tizenkét óra előtt megyünk hozzá. Legalább nem kell ebben a hidegben kétszer járni. Mert a plébániáról mindjárt a templomba mehetünk.

Mindez alig husz, harminc pere alatt történt. Mindazon által Milán nem tudta eltitkolni türelmetlenségét és minden áron be akart menni Paulához.

Mielőtt Elemér elment, Paula megkérte, hogy mondja meg Milánnak, hogy legyen még egy kis türelemmel nemsokára bejöhet hozzá, Újlakynéval majd behivatja ha egy kicsit jobban lesz.

A szerencsétlen leány már ekkor elhatározta, hogy már többet nem beszél Milánnal, talán még az ő jó egyetlen bátyjával, Elemérrel sem, ha az nem siet haza.

Pár pillanatra most egyedül maradt a szerencsétlen teremtés. Fizikai erejét csodálatos módon vissza kapta. Mintha semmi baja se lenne úgy szökött fel az ágyról és lassan félve nyitotta ki a rendelő szoba ajtaját.

(Folytatjuk.)

MINDÉG RÁD GONDOLOK.

Ha a tavasz megjön ibolya nyíláskor
Virrasztott éjeken, csillaglenuláskor

Mindég rád gondolok.

Ha megjön a fecske: és ha újra elmegy,
Ha elhervad minden, az nekem oly mindegy
Hogyha rád gondolok.

Ködös téli napon zuzmára a fákon,
Mindeneket elfog a mély téli álom:
És én rád gondolok.

Neuländer Veronka.

MÁRTIROK.

Irta: Csehev Antal.

Kudrinszki Liza, egy számos imádoval rendelkező édes fiatal asszonyka, megbetegedett és pedig olyan komolyan, hogy a férje nem mehetett hivatalba s a mamá-

jának táviratot kellett küldeni Tverbe. Betegségének előmenyeit ő maga így adja elő!

— Lesznojebe utaztam a nénémhez. Ott maradtam egy hétig, aztán valamennyien elmentünk a kuzinomhoz, Varjához. Ön ismeri a Varja férjét, egy zsarnok és embergyűlölő (agyon tudnám löni az ilyen embert), mindazáltal vidáman töltöttük az időt. Részt vettem a műkedvelő színelőadásokon is. A „Botrány egy tisztességes családban” ezimű darabot adtuk. Hrusztalev bámulatosan játszott. Felvonásközben egy pohár hideg, rettenetesen hideg limónádét ittam egy kevés konyakkal . . . A limónádé konyakkal nagyon hasonlít a pezsgőhöz . . .

Megittam és nem éreztem semmit. Az előadás után való napon sétalovaglást tettem Ivanics Adolffal . . . Kissé nyirkos idő volt és a szél egészen átjárt. Valószínűleg akkor hültem meg . . . Három nap mulva hazautaztam, hogy lássam, mit csinál az én édes, az én jó Vaszjám s hogy elhozzam magammal a selyem ruhámat, azt a virágosat, Vaszját természetesen nem találtam otthon. A konyhába mentem szólni Praszkovijának, hogy készítse elő a szamovárt s szép, fiatal fehér és sárga repákat láttam ott feküdni az asztalon. Megettem először egy sárgát, aztán egy fehérét. Nem sokat ettem s mégis, képze je egyszerre csak rettenő göresöket kaptam . . . Göresöket, rettenetes göresöket! . . . Ah, meghalok! . . . Vaszja sietve rohan haza a hivatalból. Persze a fejehez kap és elsápad. Orvosért futnak Ön meg fogja érteni! . . . Haldokolva feküdtem, tusakodva a halállal!

Délben kezdődtek a göresök, három órakor jött az orvos és hat órakor elaludt Liza és mélyen aludt egész éjszaka két óráig.

Az óra kettőt üt A kis éjjeli lámpa világa csak gyéren töri át a kék ernyőt, Liza az ágyban fekszik. Fehér csipkefőkötőjének körvonalai élesen válnak ki a vörös párna sötét alajából. A lámpaernyő árnyéka rávetődik a halavány arera s a kerek, telt vállakra. Az ágy alsó végénél ül Stepanics Vaszilij, a férje. A szegény ember boldog, hogy a felesége újra itthon van s a betegsége miatt egyuttal szörnyű aggodalomban is van.

— Nos, hogy érzed magad, Lizácska? — kérdi suttogva, amint észreveszi, hogy a felesége fölébredt.

— Jobban vagyok, — sóhajtja Lizácska. — A göreseim elmúltak de nem tudok aludni . . . Képtelen vagyok elaludni!

— Ideje volna talán, angyalom, hogy friss borogatást adjak neked.

Lizácska lassan, szenvedő arezkifejezéssel fölemelkedik és bájosan oldalt hajtja fejecskéjét. Stepanics Vaszilij ünnepélyes komolysággal fölvaltja a borogatást, miközben gondosan ügyel, hogy ujjával ne érjen hozzá az asszonyka meleg testéhez. Lizácska a hideg víz érintésétől vaczogni kezd, nevet és újra visszafekszik.

— Oh, te, szegény, te nem alszol? — mondja sóhajtva.

— Hogy tudnék aludni?

— Az idegeim okozzák a bajt, Vaszja. Én nagyon

ideges asszony vagyok. Az orvos valami gyomor baj ellen való szert irt nekem, de ugy érzem hogy nem ismerte föl jól a betegségemet. Az idegeim és nem a gyomor . . . biztosítalak, hogy az idegeim . . . Csak atától félek, hogy a bajom valami komoly fordulatot talál venni . . .

— Nem, Lizácska nem! Holnap újra egészséges vagy!

— Aligha! . . . Magam miatt ugyan nem aggódom, sőt, még szívesen is halok mag, hanem téged szívesen megnálla! . . . Egyszerre özvegy léssz és egyedül radsz.

Vaszja csak ritkán örvendhetett a felesége otthon létének s így hozzá volt szokva a magánossághoz, a Lizácska szavai mégis nyugta anná tették.

— Isten tudja, mit beszélsz te itt, szivem! Miért ezek a sötét gondolatok?

— S mi lesz azután? Te megsírsz és meggyászolsz engem, aztán megszokod a dolgot . . . talán meg is házasodol.

Vaszja a két kezével átfogta a felesége fejét.

No hisz akkor én már nem leszek, nyugtatta meg Lizácska. — El kell készülnie lenned mindenre . . .

— És ha csakugyan hirtelen meghalnék? — gondolja magában az asszonyka és behunyja a szemét.

És Lizácska elképzeli magában a saját halála képét, amint anyja, férje, Varja kuzin az urával, a rokonok és „talentumának“ csodálói a halálos ágyát körülállják s ő sugva utolsó istenhozzádot mond nekik. Mindnyájan sírnak. Aztán, ha már meghalt, érdekes halványan, ellentétben a fekete hajával, rózsaszínű ruhába öltöztetik, ami nagyon illik az arcahoz s egy aranyos lábu, nagyon drága koporsóba fektetik, amelyet elborítanak virággal. A tömjénfüst és gyertyaszag sajátos vegyülete érzik. A férje nem tud megválni a koporsótól és talentumának csodálói nem bírják róla levenni szemüket: „Mintha csak élne! . . . Mily szép a koporsóban!“ Az egész város az ő korai haláláról beszél.

Azután a templomba viszik. A koporsót Petrovics Iván Ivanos Adolf, Szejnjonics Nikoláj viszik a vállukon, meg az a feketészemű diák, aki rátanította őt a limonádera és a konyakra. Csak az a kár, hogy nem játszik a zene. A halotti szertartás után aztán jön a bucsu. A templomot zokogás tölti meg. Hozzák a koporsófüdelet a szegekkel és Lizácskának mindörökre meg kell válnia a napvilágtól. Hallani, amint beverik a szögeket: Klapp! Klapp! Klapp!

Lizácska fölemelkedik és kinyitja a szemét.

— Vaszja itt vagy? — kérdi. — Oly szomorú és sötét gondolataim vannak . . . Istenem, mily szerencsétlen vagyok, hogy nem tudok elaludni! Légy részvétellel irántam Vaszja és mesélj valamit.

— Mit meséljek neked?

— Akármit, . . . ami tetszik! Utánozz egy házalót.

Sztepanics Vasálij mindenre kész, csak hogy a felesége jókedvű legyen és ne beszéljen a halálról. Pájeszt csavar a füle mögé, roppantul nevetséges arcot csinál és odamegy Lizácskához.

— Nincs a nagyságának egy kijavítani való órája?

— Hogyne persze van! — kacag Lizácska és átad neki az asztalkáról egy aranyórát. — Itt van, reperáld meg!

Vaszja veszi az órát, egy jó darabig nézi a szerkezetét és rémesen fintorgatja hozzá az arcát.

— Mit javítsak én ezen? . . . Hiszen ennek a kéreknek két foga van, ami hiányzik.

Ennyiből áll az egész előadás. Lizácska azonban nem és tapsol a tenyereivel.

— Kötő! — kiáltja. — Bámulatos! Tudod-e

Vaszja, hogy kétségbeejtő csacsiság tőled nem venni részt az előadásainkon! Neked figyelemreméltó tehetséged van és határozottan sokkal jobb vagy, mint Syssunov. Ugyanis a multkor föllépett nálunk a „Névnapomat ünneplem“ című darabban bizonyos Syssunov, egy elsőrangú komikustehetség. Képzeld magadnak egy vastag orrot, olyat, mint a krumpli, aztán zöld szeme van és úgy lép, mint a kacska. Halálra kacagtuk magunkat valamennyien . . . Várj, megmutatom neked, hogyan jár . . .

Lizácska kiugrik az ágyból és meztláb kezdi körültepegni a szobát.

— Van szerencsém, — mondja mély hangon, egy férfi hangját utánozva. — No, mi újság van a nap alatt? . . . Haha! Haha! — kacag Lizácska.

— Ha, ha, ha! visszahangozza Vaszja.

És a házaspár, felejtvé betegséget, elkezd kergetőzni a hálószobában. A kergetőzés azzal végződik, hogy Vaszja megkapja a feleségét és összecsókolja. Egy különösképpen szenvedélyes ölelés után Lizácska hirtelen ráeszmél, hogy hiszen ő beteg.

— Micsoda bolondságok, — mondja komoly arccal és egészen homlokáig magára huzza a takarót. — Alkalmasint elfelejtetted, hogy beteg vagyok . . . Elég megfontolatlanság tőled, azt meg kell adni . . .

— Bocsáss meg . . . rebegi a fej megindultan.

Ha a betegség rosszra fordul, te vagy az oka! . . . Ez nem szép tőled!

Lizácska behunyja a szemét és halgat. A fáradtság és szenvedés előbbi kifejezése visszatér arcára és újra halkán sóhajtozni kezd. Vaszja friss borogatást ad neki. Örül, hogy a felesége itthon van és nem kószál, megint a nényénél. Némán odaül a lábához és reggelig nem hunyja be a szemét. Tíz órákor jön az orvos.

— No, hogy vagyunk? — kérdi és megfogja az asszonyka pulzusát. — Jól aludt?

— Rosszul, felelt Lizácska helyett a férje. — Nyugyon rosszul.

Ihatom ma kávé, doktor? — kérdi Lizácska.

— Igen.

— És fölkelhetek ma?

— Ezt is megteheti, de jobb, ha még egy napig ágyban marad.

Nagyon nyomott a kedélyállapota, — sugja az orvos fülébe Vaszja. — Sötét gondolatok . . . igen különös hangulat . . . Rettentően aggódom miatta.

Az orvos leül a kis asztalkához és brómos natriumot rendel Lizácskának, aztán megígérve, hogy estére újra benéz, távozik. Vaszja nem megy a hivatalba, hanem ott ül folytonosan a felesége lábánál. Délben egészen ijedten jönnek tehetségének csodálói és egész tömeg virágot és francia könyveket hoznak. Lizácska oly bánatos arccal fekszik az ágyában, mintha nem biznék abba, hogy valaha meggyógyul Talentumának bámulói az urával beszélnek és megboesájtják neki ezuttal a jelenlétét, mert közös szerenestlenség egyesíti őket e betegágynál.

Este 6 órakor elalszik Lizácska és alszik újra éjszaka kettőig. Vaszja újra a lábaihoz ül és küzd az álommal, borogtatást vált s a második álmatlan éjt követő reggelen Liza a tükör előtt kezd forgolódni és a kalapját próbálgatja.

— Hová akarsz menni, gyermekem? — kérdi Vaszja könnyörgő pillantással.

— Hogyan? — kérdi Liza és csodálkozó arccal vág. — Hát nem tudod, hogy ma próba van Lvovna Máriánál.

Miután elkísérte Vaszja a feleségét, csupa unalom-ból fogja az akta-táskáját és bemegy a hivatalba. Az álmatlan éjszakáktól meglehetősen fáj a feje s a szemei minduntalan lecsukódnak.

— Az Istenér, mi baja önnek? — kérdi a főnöke. Mit hunyorgat itt egyre.

Vaszja egy bizonytalan mozdulatot tesz a kezével s egy székre roskad.

— Ne is kérdezzé, méltóságod. — mondja, mélyen sóhajtva. — Mit szenvedtem én két nap óta . . . mit szenvedtem! . . . Liza beteg!

— Istenem! — kiált fel ijedten a főnök. — Liza-vetta Pavlovna? Ma baja van.

Stepanics Vaszilij csak a vállát vonogatja s a szoba plafondjára néz, mintha mondani akarná: „Azt csak a jó Isten tudja!”

— Ah, kedves barátom egész szívemmel önnek érzek! — sóhajt a főnök és nedves lesz a szeme. — Én elvesztettem a feleségemet és meg tudom érteni, hogy mi az! . . . Oh az nagy veszteség, iszonyú veszteség! . . . Rettenetes! Kétségbeejtő! . . . Remélem, hogy Liza-vetta Pavlovna most már jobban van. Melyik orvos kezeli?

— Störk.

— Störk? Jobb volna ha, Magnushoz vagy Semandrickihez fordulna. De milyen sápadt ön! Hiszen maga is beteg! . . . Borzasztó!

Igen, méltóságos uram . . . nem aludtam . . . oly sokat szenvedtem . . . oly súlyos aggodalmakat életem át! . . .

— És mégis bejött a hivatalba! Hogy minek jött be, azt nem értem . . . Szabad az embernek kényszeríteni magát? Szabad magunkat ily módon készakarva beteggé tennünk? . . . Menjen haza és maradjon otthon, amíg teljesen helyreáll . . . Menjen, parancsolom! A szorgalom nagyon szép tulajdonság egy fiatal hivatalnoktól, de nem szabad elfelejtenünk, amit már a régi rómaiak

mondtak: mens sana in corpore sano. Ami annyit jelent, hogy egészséges fej legyen az egészséges testen!

Vaszja engedelmeskedik, az iratait berakja újra az aktatáskába köszön a főnökének és hazamegy aludni.

SIMEON NYARALÁSA.

Irta: Czettler Rezső.

(Vége.)

Ebéd ideje lévén, táltak. Mint udvarias és figyelmes házigazda, ebéd előtt egy pohárka szilvóriummal akart megkínálni. Nem tudom akaratból-e, vagy véletlenül adta-e, de az bizonyos, hogy mindkettőnk poharába pálinka helyett ecetet öntött s mikor megittuk, mindketten félrehúztuk szánkát.

— Oh, oh ezer boesánat — mentegetődzött Donáth Simeon ur — hát . . . hát hová lett a szilvórium?

Éppen ki akart rohanni, amikor Donáthné jött vele szemben, ki már hozta a párolgó levest.

Most már nem mert szólni, mert a derék nő nem szerette, ha ura pálinkát iszik s így mintha mi sem történt volna, helyet mutatott az asztalnál.

Bableves volt az első fogás s ma is borsószik a hátam, mikor az izére gondolok. Az el-ő kanálnál csak fintorgattam az orromat és titokban körülnéztem. Donáth ur titokzatosan hunyorgatott, Simeonné pedig zavarba jött. Palika jött mentességünkre mihamar.

— Papuszka . . . hisz ebbe pájinka van, fuj de rossz! — s ezzel kiköpte az egészet a padlóra.

A jég meg volt törve, a rejtvény pedig meg volt fejtve, tudniillik a cseléd kicserélte a két üveget s azért ittunk mi ecetet s azért volt a levesben szilvórium.

Az első fogás tehát jól sikerült.

Ebéd után Simeonné kiment a konyhába fekete kávé készíteni, ekközben a gyermekek felkészülődtek s elkezdtek a szobában hancurozni. A nagyobbik, a Lacika erősebb volt s mindig ő proponálta a birkozást. Palika sem volt gyáva s így elfogadta a kihívást. Palika kiinduló helye volt a diván, Lacikáé egy ócska fogas. A megadott jelre összefutottak. E pereben lépett be Donáthné, a tálcán hozva a fekete kávé s ugyanekkor Lacika úgy oda teremtette Palikát a földhöz, hogy Simeon bájos felesége elejtette a tálcát s a findzsák fekete leve végigcsorgott porcellánkabátomon.

A hatás kitünő volt. A gyerekek nagy elkezdtek nevetni, hogy a fal is remegett bele, Simeon pedig nem a kabátomat, hanem a fekete kávé sajnálta.

Hogy miféle érzelmek dultak bennem, azt papirra tenni képtelen vagyok, annyi bizonyos, hogy a „fekete” után érdeklődni kezdtem a legközelebbi vonat indulása iránt.

Donáth Simeon erről n. it sem akart tudni, s biztosított róla, hogy most már néhány napig a viláért sem enged el.

Ebéd után sétalovaglást ajánlt. Megtörve követtem az istállóba, ahol két gebe feküdt a földön. Felnógatta őket s megparanasolta a kocsisnak, hogy szerelje fel őket.

Egy óra mulva már lóháton, jobban mondva gebeláton ültünk s kimentünk a mezőre.

Simeon egy csárda felé vezetett, ahol — mint mondá — jó bort mérnek. A csárda előtt azonban egy vizárkon kellett átmenni, de az én lovam erre nem igen mutatott hajlandóságot. Végre nagy nógatásra lehetett csak az átkelésre.

Végre a csárdába értünk. Alig voltunk azonban egy negyedórát a csárdában, a kocsis kikelt a képpel üggetett felénk egy harmadik gebén s jelentette Simeon urnak, hogy a Lacika beesett a mosó dézsába s most esuróm víz.

Váltig biztatott, hogy menjek vele én is, de én kijelentettem, hogy majd megvárom hiszen a dolog nem lesz olyan komoly.

Felült tehát az egyik gebére s a kocsisal elköcögött. A mint aztán egy kis erdő mellett eltűntek, felszedtem sátorfámat s egyenesen gyalogszerrel az állomás felé indultam. A csárdásnak meghagytam, hogy mondja meg Donáth urnak, mikép sürgős teendőim hazaszóltottak.

Hála Istennek este 8 órakor már otthon voltam. Hoztam magammal emlékül egy sáros nadrágot, egy még sárosabb felöltőt, fekete-kávés porcellán-kabátot és egy pár iszapos cipőt. Mikor mindezeket végignéztem, igen elkeseredtem s elhatároztam, hogy Donáth urral többé nem találkozom.

Még az nap felmondtam a lakást.

ESZTÉTIKA.

Folyik a nagy vizsga javában,
A felsőbb leányiskolában.
S egy barna kislány (szeme napsugár))
Nem tud felelni az esztétikából.

Gyönyörű kis fejét butácskán
Lehajtja mondhatatlan árván . . .
Mind hasztalan faggatja a tanárja :
Hogy mi a szépek „meghatározása“ ?

Pirulva hogy ott áll szegényke :
Ez a világnak legszebb képe !
A Szépet ennél soha senki hübben
Nem „határozta“ még meg gyönyörűtben !

S míg a szekundáját bejegyzik :
A termen át, nekem úgy tetszik,
Kacagó, vig tündérek szállodognak,
S a kis számúrra rózsákat dobálnak !

Szabolcska Mihály.

A NAGY VILÁGBÓL.

A postatolvaj. Felette való módon szaporodnak a zseniális emberek. Legalább kilencven százaléka az ujságolvasó közönségnek együtt drukkol Micsinaival, hogy valahogy el ne fogják. Mert elvégre, is 100.000 korona boldog birtokosa nem mindenki lehet. És csak a végtelen nagy zseniálitásnak sikerülhet az, hogy ilyen tekintélyes summának a birtokába jut alig tíz pere leforgása alatt . . .

Bátran merem állítani még azt is, hogy nem egy ember gondol sajnálkozva arra az összegre, a mi még a posta kocsisban maradt, hogy tulajdonképen miért is nem tudta magához emelni Micsinai még azt a majdnem milliónyi koronát, a mi az ülés alatti tartányban volt. Szóval boldog ember lett a furfangos, de mindenek felett zseniális Micsinai postakocsis; de még boldogabb lehetett volna, ha az egész milliónyi koronát elrabolhatja.

Sok, sok szegény proletár ember gondol fájó szívvvel arra, hogy némely embernek mily nagy a szerencséje . . . Ha a szegény Kormos Adolf, az elcsapott kuriai bíró, az ő végtelen keservében ujságot olvas, minden esetre fájdalom fogja el a szívét arra a tudatra, hogy nem ő emelhette el a százezer koronákat, legalább most ha már erkölcsi halott lett, — megmaradt volna az anyagi haszna annak a zseniálitásnak, amelyhez Micsinai és Kormos Adolfok tartoznak, persze, hogy ez ilyen zseniálításra nem minden ember fia születik.

*

= **Kormos Adolf.** Győzött az igazság. Tehát a bűnös kuriai bírónak is lakolni kellett, mint akármilyen más rossz utra tévedt gonosztevőnek. Csakhogy Kormos Adolf bűnössége más mérlegelés alá esik, mint egy közönséges lökötő, zsebmetező, okirathamisító, vagy orgazda bűnössége. Kormos Adolf súlyos vétke belevág a magyar társadalom elevenébe. Ez a szomorú és őszinte sajnálatra méltó erkölcsi, anyagi és egzisztencia bukás híi képét mutatja a mi. — a magasabb karriert hajhászó — társadalmi életünknek.

Híi képét mutatja ez a szomorú eset annak, hogy a proletárizmusnak mindenütt megvannak a maga alakja. Az egyforintos napidijastól kezdve fel a kuriai bíróiig. Ez pedig már igen magas és eléggé jól dotált méltóság. És mégis rongyos száz forintért Magyarország legfelsőbb bíró-

ságának egy tagja mennyire megtudott hunyászzkodni, sőt még eléggé érthetően kifejezett dorgatórímöt is szívesen eltűrt egy kilátásba helyezett kis összegű kölesönért. Szomorúság fogja el az ember szívét Kormos Adolf esetére. Mi lesz most már a hatvan esztendő öreg urral, akit a legfőbb fegyelmi tanács hivatalvesztésre ítél: kegyetlenül, de jogosan. Élő példaképen mindazoknak, akik az élet nehéz napjaiban megfeleltének arról, hogy a tisztesség nem árucikk. És hogy a hivatali eskü is valami, amit, ha megszegünk minden lelki furdalás nélkül először, másodszor már közönséges gonosztettre is képesek vagyunk. Mert hát nagyon nehéz visszatérni arról az utról, amely a bukás lejtőjén az erkölcsi megsemmisülés sötét örvényébe vezet.

*

△ Szanatórium Motyókon. Zólyommegyének e páratlanul kies fekvésű nyaraló helyén egy vállalkozó szellemű uri nő, özv. Beretzky Ottóné egy nevesebb orvosnak társas felügyelete alatt Szanatóriumot létesít Motyókon a hol leginkább a görvélykort — skrofula fogják gyógyítani. Aki hasonló betegsége miatt a felépüléshez való minden reményét feladta, forduljon Beretzky Ottónéhoz Motyók Zólyom megye, itt nem mulasztjuk el megemlíteni, hogy a nevezett uri nőnek számtalan hiteles bizonyítványa van hogy milyen sikerrel gyógyította ezt a csunya betegséget.

Kérjük azokat a t. vidéki előfizetőket, a kik az előfizetéssel hátralékban vannak, sziveskedjenek az előfizetési díjat beküldeni, mert ellenesetben postai megbízást leszünk kénytelenek küldeni, a mi több költséggel jár.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kéziratokat nem adunk vissza. Folyóiratunkat érdeklő szellemi közlemények Arad, Szabadság-ter 16. szám alá címezendők.

Prinzi Walli Arad. A holdvilágos nyári estékhez való aktuális, hangulatos versét im e helyen közöljük:

Idyll.

Holdvilágos nyári estén
Szívdobogva léptem
A lugasba, a hová Ő
Rendezvoust ad nekem.

Félenken a padra ülve
Olvastam a percet,
Hogy mikor jó — ekkor ütött
Az óra — kilencet.

Megzörren a lugas lombja,
Szívem nagyot dobban.
Ő volt, az én bájós lánykám
— Karjaimba vontam.

Kéz a kézben, szív a szíven,
Szedtük a méz izet,
Nem is hittük, hogy az óra
Oly hamar üt — tized.

A szerelem jó csillaga
Örködött felettünk:
Boldogság kéjéretétől
Tulittasok lettünk.

Pszt! egyszerre zajt halottunk
Nesztek — három — négy — öt.
De bezzeg most nem az óra
De a papa — ütött.

Prinzi Walli.

Mi mindenesetre mossuk kezünket, ha a költészet muszája is ellátja önmek a baját.

Mi aradiak Budapesten a New-York kávéházban találkoznak.

EMKE gyujtót kérjen mindenki!

Az „ALFÖLD“ első kötetéhez művészes kivitelű bekötési táblák 2 koronáért a kiadóhivatalban megrendelhetők. Arad, József főherceg-ut 22.

DEUTSCH IZIDOR

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

ARAD, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

óra-, ékszer-, arany- és ezüstneműekben.

Legnagyobb választék!

Ékszertárgyak,

tört arany-, ezüstneműek és zálogcédulák

a legmagasabb árban megvételnek.